

تيليسكوپا ئيسحاق نيوتونى
ل سالا ۱۶۷۲ ھاتىيە چىكرن.

زانايى مەزن

ئيسحاق نيوتون

۱۶۴۲ - ۱۷۲۷

نيوتون دگەل "گاليليو"ى و "ناينشتاين"ى ب سى
بەھرەمەندىتىن و زانائىن كەس د بىياقۇن ھەلەك،
ماتماتىك و فيزىيائى دا، د دىرۇكا مرقۇقاتى دا، دەينە
ھۇمارتن. نيوتون ل سىندەيا كرسىسا (۱۶۴۲) ئ ل گوندەكى
برىتانىيائى ژ دايك بوو. دەما تەمەنى وى بوويە (۱۲) سال
دەست ب خاندنگەھا "گراننام" كر. ل خاندنگەھى ژ
شاگردىن زىرەك نەبوو، لى د رەسم و داھىنانىن ميكانيكى
دا بەھرەيەكا مەزن نىشا دا. ھەر ژبەر ھندى ژى، دەما
تەمەنى وى بوويە (۱۹) سال، مامى وى ئەو ھنارتە
زانىنگەھا ناقدار "كامبرىدج"ى.

ل زانىنگەھى "نيوتون" ۋەك شاگردەكى گەلەك زىرەك
ھاتە ناس كرن و پشتى (۸) سالان ژ خاندنى بوو مامۇستا
ل زانكۇيا خۇ.

نيوتونى دو پەرتووك دانائىنە ئىك ب ناقى
"پرنسپيا" و يادى ب ناقى "نوپتيكس". نەق دو
پەرتووكىن وى ب گرنگىتىن پەرتووكىن زانستى د دىرۇكى
دا دەينە ھۇمارتن.

نيوتون ل سالا (۱۶۸۹) ئ بوو ئەندامى پەرلەمانى. ل
سالا (۱۶۹۹) ئ بۇ سەرۇكى بنگەھى داھىنانان.
نيوتون د ژيانا خۇ دا گەلەك دەولەمەند و ناقدار بوو.
د سەر ھندى را ژى ھەر ما مرقۇقەكى رحىشك و سادە دگەل
دەوروبەرىن خۇ.

نيوتون ل (۲۰) ئادارا سالا (۱۷۲۷) ئ و ل تەمەنى
(۸۵) سالىن چوو بەر دىقۇقانىا خودى، پشتى شۇرەشەك د
زانستىن ھەلەك، ماتماتىك و فيزىيائى دا كرى و ياسايا
راكىشانا گشتى ھەدىتى.

